

Novosti v zakonu o delovnih razmerjih

Zbor združenega dela skupščine SR Slovenije je na seji 14. 7. 1982 sprejel zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o delovnih razmerjih, ki je objavljen v Uradnem listu SRS št. 27 z dne 23. 7. 1982 in je začel veljati 31. 7. 1982.

Novela zakona prinaša naslednje bistvene novosti:

1. Delovne izkušnje se določijo kot posebna zahteva le za opravljanje tistih del in nalog, pri katerih so glede na njihovo vrsto, zahtevnost in odgovornost delovne izkušnje potrebne ne glede na zahtevano stopnjo izobrazbe; torej delovne izkušnje se ne morejo postaviti kot pogoj za vsa dela in naloge.

2. Določeneje je opredeljena pridobljena delovna zmožnost. To je le tisto strokovno znanje, sposobnost in spretnost, ki jih je delavec pridobil oz. razvil z uspešno končano usposabljenostjo z delom. Za delovno zmožnost se šteje tudi uspešno opravljanje del in nalog v neposrednem proizvodnem ali drugem procesu, kar se bo ugotavljalo na način in po postopku, določenim v posebnem samoupravnem splošnem aktu.

3. Skrajšan je rok za prijavo kandidatov na oglase in javne razpise od najmanj 15 dni do najmanj 8 dni. To je edini

rok, ki ga glede na Zakon o združenem delu lahko določa republiška zakonodaja.

4. Brez oglasa, ali javnega razpisa se bo lahko zaposlila nezaposlena invalidna oseba.

5. Zaradi izigravanja instituta delovnega razmerja za določen čas je zakon opredelil izvrševanje del in nalog, ki so svoji naravi trajajo določen čas, največ na 9 mesecev oz. če se začasno poveča obseg del na največ 6 mesecev.

6. Delavci v delovni organizaciji so dolžni v vsakem koledarskem letu skleniti delovno razmerje z določenim številom pripravnikov. To število morajo delavci določiti v skladu s kadrovskim programom in s samoupravnim sporazumom o usklajevanju letnega plana zaposlovanja v občini, najkasneje do 31. 12. tekočega leta.

7. Po noveli zakona je možna prerazporeditev delavca iz kraja v drug kraj, vendar morajo biti primeri in pogoji do-

ločeni v pravilniku o delovnih razmerjih. Taka premestitev se opravi brez privolitve delavca.

Novi zakon postavlja pogoj, da je delavec lahko prerazporejen (Nadaljevanje na 2. strani)

DOLOČILI SMO NALOGE ZA PREDKONGRESNO DEJAVNOST SINDIKATA V NAŠI TOVARNI

Na seji konference sindikata, ki je bila v sredo, 11. 8. 1982 smo določili teme za obravnavo po osnovnih organizacijah našega sindikata. Za vsako organizacijo smo izbrali različno področje, vendar takšno, ki je zanimivo za vse nas. Na ta način se bomo izognili odvečnemu ponavljanju sklepov, ker se problemi v oddelkih, med seboj, skoraj ne razlikujejo.

Teme za obravnavo smo razdelili takole:

1. **ORGANIZACIJSKA VLOGA, KREPITEV SINDIKATA NA SPLOH, PREDVSEM OSNOVNIH ORGANIZACIJ** — bodo obravnavali na osnovni organizaciji sindikata predpredilnice.

2. **DELEGATSKI SISTEM, VLOGA ZBOROV ZDRUŽENEGA DELA** — na osnovni organizaciji predilnice.

3. **INFORMIRANJE** — na osnovni organizaciji sukalnice.

4. **NAGRAJEVANJE IN DELITEV PO DELU** — na osnovni organizaciji skupne službe.

Razprave bodo končane do konca tega meseca, povzetki razprav pa bodo objavljeni v naslednjih številkah Predilca.

Udeležite se sestanka svoje osnovne organizacije sindikata in sodelujte v razpravi!

Za razliko od fažanske plaže je naša v Pineti, ob času kosila skoraj popolnoma izpraznjena. Sicer pa med njima ni velike razlike. (levo: plaža v kampu 13. maj — Fažana, desno: plaža v Pineti)

NOVOSTI V ZAKONU O DELOVNIH RAZMERJIH

(Nadaljevanje s 1. strani)

le, če se s tem bistveno ne poslabšajo njegovi življenjski pogoji in življenjski pogoji njegove družine.

8. Tudi v primeru, ko delavcu zaradi odsotnosti z dela mirujejo njegove pravice in obveznosti, ki se pridobivajo pri delu in iz dela, se lahko uvede ali nadaljuje disciplinski postopek.

9. Delo preko polnega časa ni več možno v primeru višje sile ali izjemnih okoliščin (prekinitev dobave električne energije, okvar na strojih napravah, ovir v nabavi materiala, ovir v prometu itd.), zaradi katerih pride do zmanjšanja oz. povečanja obsega dela ali prekinitve dela. V teh primerih se po noveli zakona začasno prerazporedi delovni čas in to toliko časa, kolikor časa trajajo nujno potrebna dela, da se preprečijo oz. odpravijo posledice. Pri razporeditvi časa se mora upoštevati povprečna, 42-urna delovna obveznost.

10. Glede na to dejstvo je potrebno poostri pogoje za opravljanje dela preko polnega delovnega časa, zato novela zakona predvideva, da naj bi se uvedba nadurnega dela uvedla le v primerih, če dela ni moč opraviti z ustrezno racionalizacijo ali prerazporeditvijo delovnega časa, z uvedbo nove izmene, zaposlitvijo novih delavcev. Nadurno delo je omejeno in sicer na največ 30 ur na mesec.

11. Delavcem, ki jim je priznana 60% telesna okvara ali invalidom, ki imajo pravico do skrajšanega delovnega časa ne glede na stopnjo telesne okvare, ter delavcem, ki negujejo in varujejo težje telesno ali zmerno, težje in težko duševno prizadete osebe, pripada pravica do povečanega letnega dopusta do 5 delovnih dni.

12. Novela zakona dopušča tudi možnost, da se v pravilniku o delovnih razmerjih določijo primeri, ko imajo delavci pravico izbrati letni dopust nad 12 delovnih dni najkasneje do konca februarja naslednjega leta.

13. Kolektivni dopust se lahko uvede tudi v primerih, ko je predvidena možnost neplanirane prerazporeditve dela. Zakon to dopušča zaradi tega, ker se kolektivni letni dopust ne da vedno vnaprej planirati v planu izrabe delovnega časa.

14. Kot novost uvaja novela zakona, da naj delavci v delov-

nih organizacijah določijo v samoupravnem splošnem aktu osnove za ureditev medsebojnih razmerij delavcev in udeležencev usmerjenega izobraževanja. Poleg pravic, obveznosti in odgovornosti, ki jih imajo udeleženci usmerjenega izobraževanja pri opravljanju proizvodnega dela oz. delovne prakse in pri praktičnem pouku, morajo delavci določiti v samoupravnem aktu tudi druge medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti ter pogoje za njihovo uresničevanje. Vsak udeleženec usmerjenega izobraževanja bo moral s podpisom izjave, da sprejema pravice, obveznosti in odgovornosti, določene v samoupravnem splošnem aktu, uspostaviti medsebojno razmerje z delavci v DO.

15. Novela zakona tudi določa obveznost, da morajo delavci v pravilniku o delovnih razmerjih določiti število dni neopravičenih izostankov z dela, ki ne smejo biti manjše od 5 dni in ne večje od 7 delovnih dni v obdobju 6 mesecev, za katere se mora izreči ukrep prenehanja delovnega razmerja. Novela zakona določa še druge primere hujših kršitev delovnih obveznosti, za katere se mora izreči disciplinski ukrep prenehanja delovnega razmerja. Pri opredelitvi teh primerov morajo delavci v pravilniku o delovnih razmerjih upoštevati ali zaradi hujše kršitve prihaja do motenj v razmerjih pri opravljanju del oz. nalog ali prihaja do večje materialne škode oz. do nevarnosti za nastanek take škode, hujše posledice za pravice delavcev, do posledic ali nevarnosti za njihovo življenje in zdravje ali do bistvenih motenj v samoupravnih odnosih. Do obvezne izključitve mora priti tudi, kadar delavec zlorabi odsotnost z dela zaradi bolezni.

16. Obstoj škode, okoliščine, v katerih je škoda nastala, povzročitelja ter višino škode, ugotovi organ, določen s pravilnikom o delovnih razmerjih. V primeru, da delavec ne povrne škode v času treh mesecev oz. v tem roku ne poda pismene izjave, se lahko ta škoda uveljavlja pri sodišču združenega dela.

17. V primeru ko delavec neupravičeno izostane z dela, mu delovno razmerje preneha z dnem, ko je dejansko nehal delati in ne šele, ko je disciplinski postopek pravnomočno končan.

18. Spremembe zakona tudi določajo, da lahko pristojni organ DO da soglasje, da delavec, ki izpolni pogoje za polno osebno pokojnino, nadaljuje delovno razmerje le pod pogojem, da se na oglas ali javni razpis del oz. nalog, ki jih opravlja tak delavec, ne prijavijo kandidati, ki izpolnjujejo razpisane pogoje. Oglas oz. javni razpis del in nalog je potrebno objaviti 3 mesece prej, preden delavec izpolni pogoje za polno osebno pokojnino ter ga ponavljati vsako leto, dokler se ne prijavi ustrezen kandidat.

19. Delavke, če to želijo, se glede prenehanja delovnega razmerja šteje za izpolnitev pogojev za osebno pokojnino, tako kot delavcu.

20. Sprememba je tudi glede pogodb o delu, saj je pogodba o delu lahko sklenjena za največ 60 dni.

Razširjen je tudi spisek kazenskih določb. Zaradi neupoštevanja določb zakona o delovnih razmerjih, je kaznovana delovna organizacija z denarno kaznijo v višini od 5 tisoč do 50 tisoč din kot tudi odgovorna oseba, ki krši določbe zakona od 5 sto do 5 tisoč din.

A. Primožič

O delu odbora za delovna razmerja

Novoizvoljeni odbor za delovna razmerja se je v času od novembra 1981 do junija 1982 sestal na 12 sejah. Udeležba članov na sejah in njihovo aktivno sodelovanje je bilo v tem obdobju zadovoljivo.

Področje dela in problematika, ki jo obravnava odbor za delovna razmerja je članom delovne organizacije že dobro znana in o tem ponovno ne bi govorili. Poudarimo naj le, da je v tem obdobju odbor na novo obravnaval le poročila o opravljenem nadurnem delu za trimesečja in svoja stališča posredoval delegatom delavskega sveta. Več pozornosti pa je bilo namenjeno tudi spremembam in dopolnitvam družbenega dogovora o izvajanju kadrovske politike v občini Litija.

V prvih 6 mesecih 1982 se je v delovni organizaciji zaposlilo za nedoločen čas le 13 delavcev, od teh pa so se 3 vrnili iz JLA in so pričeli z opravljanjem del in nalog, ki so jih že opravljali pred odhodom v JLA. Ostalih 10 delavcev (5 moških in 5 žensk) pa so bili sprejeti za delo v okviru proizvodnega sektorja, v oddelek predilnice in sukalnice.

Tako je bilo 30. 6. 1982 v delovni organizaciji od 1008 delavcev, ki so zaposleni za nedoločen čas; 685 žensk in 323 moških.

Tudi v letošnjem letu smo se odločili, da za nadomeščanje dopustov v času letne sezone zaposlimo dijake in študente za določen čas. Nekateri so pričeli z delom takoj po končani šoli. Že v juniju se je tako zaposlilo 21 dijakov in študentov, od tega 17 v proizvodnih oddelkih, 1 pri zunanjem transportu, 2 pri remontnih skupinah oziroma čistilnih kolonah in 1 v počitniškem domu.

Z delom pa je v prvem polletju prenehalo 35 delavcev

in sicer jih je 11 sporazumno prekinilo delovno razmerje, 17 se jih je upokojilo, 2 sta se invalidsko upokojila, 3 so odšli v JLA, 1 je bil izključen, 1 pa je odšel iz delovne organizacije zaradi poklicne rehabilitacije. Iz tega lahko sklepamo, da je bil najpogostejši vzrok prenehanja delovnega razmerja upokojitve.

Fluktuacija je za prvo polletje za 0,2% nižja od fluktuacije v prvem polletju 1981 in znaša le 3,4%.

Plan dela odbora za delovna razmerja se v drugem polletju ne bo spreminjal. Odbor čaka le precej odgovorna naloga, da s spremenenim in dopolnjenim zakonom o delovnih razmerjih, ki je že v veljavi, uskladi pravilnik o delovnih razmerjih in vanj vnese vse tiste spremembe in dopolnitve, ki jih narekujejo novele zakona in nekatere spremembe in dopolnitve pravilnika, ki niso v nasprotju z zakonom, vendar bodo pripomogle, da bo področje delovnih razmerjih še dosledneje urejeno.

V. B.

Primerjalni kazalniki uspešnosti poslovanja

V julijski številki »Predilca« smo brali oceno gospodarjenja v prvem polletju 1982, ki je bilo ocenjeno zelo blizu bilančnih podatkov, zato le-teh ne bomo ponavljali. Danes želimo prikazati primerjalne kazalnike uspešnosti poslovanja za I. polletje tekočega poslovanja v primerjavi z doseženimi rezultati enakega obdobja preteklega leta in načrtovanimi rezultati. Žal, nam bo nemogoče, kdajkoli, v tako kratkem času, primerjati rezultate našega zaposlovanja z rezultati sorodnih OZD ali rezultati naše grupacije, ker v tem času ne dobimo obdelanih. Nič manj pa zato niso pomembne ugotovitve, kako smo sami realizirali svoja načrtovanja in kako smo poslovali letošnje leto v odnosu na preteklo obdobje. Poglejmo tabelo:

PRIMERJALNI KAZALNIKI REZULTATOV POSLOVANJA

	1981/VI	Plan 1982/VI	1982/VI	I n d e k s i	
				1982/81	1982/ plan-82
I. Kazalci po 140 členu ZSD					
1. Dohodek na delavca (v din) - dohodkovna produktivnost	166.329	220.305	205.386	123,5	93,2
2. Dohodek v primerjavi s $\emptyset$ uporabljenimi poslovnimi sredstvi - rentabilnost v %	30,1	35,7	30,7	102,0	86,0
3. Ustvarjeni $\emptyset$ na delavca v din	117.295	116.849	164.241	140,0	98,4
4. Akumulacija v primerjavi z dohodkom (v %)	17,6	22,9	22,3	126,7	97,4
5. Akumulacija v primerjavi z ustvarjenim čistim do- hodkom (v %)	25,0	30,2	27,9	111,6	92,4
6. Akumulacija v primerjavi s $\emptyset$ uporabl.poslov.sredstvi (v %)	5,3	8,2	6,9	130,2	84,2
7. OD in sredstva skupne pora- be na delavca (v din) - mesečno povprečje	16.447	21.296	19.731	120,0	92,7
8. Čisti OD na delavca - mesečno povprečje	10.284	13.639	12.454	121,1	91,3
II.Kazalci po odloku ZIS					
1. Izločanje iz OD na delavca - mesečno povprečje (v din)	4.072	5.179	4.640	114,0	89,6
2. Izločanje iz dohodka na delavca (v din)	38.348	42.174	40.211	104,9	95,4
3. Ak in Am v primerjavi s $\emptyset$ uporablj.poslovnimi sred- stvi (v %)	9,5	13,9	12,4	130,5	89,2
4. Povprečno uporablj.poslov- na sredstva na delavca (v din)	552.482	617.436	669.939	121,3	108,5
5. Celotni prihodek glede na porabljena sredstva (v %) - ekonomičnost	147,4	155,0	144,00	97,7	92,9
6. Celotni prihodek v primer- javi s povprečno uporabljenimi obratnimi sredstvi (v %)	133,6	151,4	132,4	99,1	87,5
7. Inguba na delavca	-	-	-	-	-
8. Dohodek v primerjavi z na- črtovanim dohodkom (v %)	122,9	-	92,2	75,0	-
9. Del $\emptyset$ za OD v primerjavi z načrtovanim zneskom (v %)	110,9	-	89,9	81,1	-
III.Kazalci po odloku o obvezni metodologiji					
1. Sredstva za reprod. v primer- javi s $\emptyset$ uporabljenimi pos- lovnimi sredstvi (v %)	9,5	13,9	12,4	130,5	89,2
2. Odplačila za investicijske kredite v primerjavi s sred- stvi za reprodukcijo	51,1	15,4	16,0	31,3	106,7
Povprečno število zaposlenih delavcev na pešlagi delovnih ur	998	975	964	96,6	98,9

Pod I/1 — dohodek na delavca prikazujemo dohodkovno produktivnost, kot izvedeni koeficient tehnične produktivnosti, kjer bi primerjali ustvarjene količine proizvodov in storitev na povprečno prisotnega na delu. Ker pa je primerljivost najlažja, če primerjamo vrednostni uspeh z zaposlenimi na delu, uporabljamo kot pogojno enoto dinar.

Tako ugotavljamo, da smo bili kar za 23,5% (indeksno 123,5%) dohodkovno produktivnejši kot v preteklem letu. Planiranega dohodka na delavca pa nismo dosegli 100%, pač pa smo z indeksom 93,2% pod planiranim. — Pri tem, kot še pri nekaterih kazalnikih upoštevajte, da smo načrtovali, na račun povečanih cen naših proizvodov, višje ustvarjeni

dohodek in celotni prihodek, da pa je prišlo do povečanja cen šele v mesecu aprilu, zato so doseženi rezultati v primerjavi z načrtovanimi najvačkrat slabši, pod 100%.

Realizirani dohodek v primerjavi s $\emptyset$ uporabljenimi poslovnimi (t. j. osnovnimi in obratnimi) sredstvi je tudi višji za 2% na račun sorazmerno višje doseženega dohodka za 19,3% (ocenjen paje bil na 16%)! v letu 1982, ki pa vseeno ne dosega planiranega (za 7,8% nižji) zato dosega drugi indeks le 86%.

Tudi v doseženem čistem dohodku na delavca smo bili izredno uspešni, indeksno 140%, čeprav ne bomo ugotavljali vloge vseh dejavnikov, ki so prispevali k tako dobremu rezultatu. Gotovo pa zmanjšanje števila zaposlenih na nezmanjšano proizvodnjo, povečanje prodajnih cen in boljši asortiment proizvodnje, zmanjšanje stroškov poslovanja itd. Realizacija tega kazalnika na planiranega, pa je zopet toliko slabše (98,4%), ker ni bil dosežen planirani $\emptyset$.

Akumulacijo sestavljajo v našem primeru sredstva amortizacije obračunane po višjih stopnjah od predpisanih minimalnih (v tekočem letu je nismo imeli!), del čistega dohodka za poslovni sklad (letos višji za 172%)! in sredstva odvojena za rezervni sklad. Ker so ta sredstva toliko večja v letošnjem letu je tudi indeks (126,7%) toliko boljši. Pri primerjavi s planiranimi podatki se pozna izpad višje načrtovane akumulacije.

Ker je ustvarjeni $\emptyset$ sorazmerno višji od ustvarjenega dohodka, vpliva to v medsebojni primerljivosti z akumulacijo in dalje v letni primerljivosti na nižji indeks (111,6%).

Tudi visoka letna akumulacija, tako dosežena kot planirana za letošnje leto, vpliva na višji odstotek udeležbe v primerjavi s $\emptyset$ uporabljenimi sredstvi, posredno pa na velik indeksni skok — 130,2%. V planu smo le preizkusno ocenili poslovna sredstva, zato je primerjalni indeks z realiziranim le 84,2%.

Uspešnost ekonomskega vključevanja delavcev v DO najboljše osvetljuje kazalnik I/7 — OD in sredstva skupne porabe na delavca. Tudi za te potrebe smo namenili za 20% več sredstev, predvsem, ker smo povečali OD in sredstva skupne porabe ob zmanjšanju števila zaposlenih. To je znak

dobrega poslovanja. Planiranih količin iz že znanih razlogov nismo dosegli. V kazalniku 8 vidimo, da smo za 21,1% povečali čisti OD na delavca — mesečno povprečje, zaostali pa za planiranim.

Manj »uspešno« pa izločamo vsako leto več iz OD in dohodka na delavca, kar vidimo iz prvih dveh kazalnikov pod II. Vprašanje je, ali se ti prispevki vedno pozitivno odražajo v našem družbenem standardu, še posebno, če povečujemo sredstva za številne interese skupnosti materialne ali nematerialno proizvodnje.

Močno povečujemo tudi akumulacijska in amortizacijska sredstva le-ta po zakonu v primerjavi s $\emptyset$ uporabljenimi poslovnimi sredstvi, kar je zelo načrtno, saj moramo naše adaptacije in nove investicije vedno bolj snovati na lastnih sredstvih — koeficient odraža reproduktivno sposobnost. Seveda pa povzročajo tako povečana sredstva močan pritisk na zmanjšanje dohodka oz. čistega dohodka.

Kazalnik II/4 odraža rast opremljenosti s poslovnimi sredstvi, ki jo presegamo tudi v primerjavi s planiranimi za 8,5%.

Po nazadovanju celotnega prihodka glede na porabljena sredstva, to je ekonomičnosti, moremo sklepati na hitrejšo rast različnih stroškov, najmočnejše gotovo stroškov surovin — reprodukcijskega materiala. Podobna ocena velja za kazalnik II/6. Vzroke za slabše rezultate pri preostalih dveh kazalnikih že poznamo.

V kazalcih po odloku o obvezni metodologiji planiranja, ugotavljamo pri prvem močno povečana sredstva za reprodukcijo, to so sredstva minimalne in pospešene amortizacije ter del čistega dohodka za poslovni in rezervni sklad.

Če v kazalniku III/2 primerjamo izračunane stopnje za leto 1981 in 1982, ugotovimo, da so bile obveznosti odplačil za dolgoročne kredite večje v primerjavi s sredstvi za reprodukcijo v letu 1981 (51,1%) kot v tekočem letu — tokrat le 16% sredstev namenjenih reprodukciji. Seveda se izredno pozna vpliv za 53,4% več sredstev namenjenih reprodukciji v tekočem letu.

Naša kazalnike rezultatov poslovanja smo izčrpali. Za boljše razumevanje primerjalnih rezultatov, smo bili tokrat namenoma daljši, čeprav za večino, ki s temi nalogami nimajo opraviti, še vedno prekratki in ne razumljivi. Če bo zainteresiranim to pripomoglo k boljšemu razumevanju, bomo zato naslednjič mnogo krajši. V. K.

ANKETA

o zaposlitvi dijakov za določen čas

Že v 10. številki Predilca, ki je izšla v maju smo pisali o tem, da bomo med počitnicami zaposlili za določen čas dijakke in študente. Ob pisanju članka takrat še ni bilo jasno, koliko mladih se bo zaposlilo, prošelj je bilo veliko, odbor za delovna razmerja pa o njih še ni razpravljajl.

Danes, v avgustu, je znano vse. V delovni organizaciji se je za določen čas zaposlilo 60 mladincev, od tega 18 fantov in 42 deklet. Z delom so pričeli v naslednjih oddelkih:

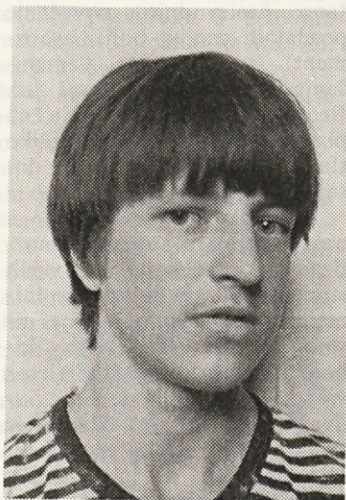
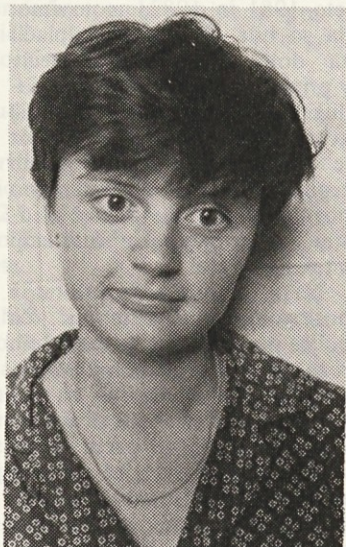
— predilnica bombaža in sintetike	— 19
— predpredilnica	— 16
— sukalnica in vlagalnica	— 13
— sukalnica efektnih sukancev	— 6
— zunanji transport	— 3
— remontne skupine in čistilne kolone	— 9
— počitniški dom	— 4

Delo opravljajo v popoldanski izmeni, tisti, ki so stari nad 18 let pa tudi ponoči.

Povprašali smo nekatere med njimi, kakšna vtise so si pridobili v času zaposlitve, kako so se privadili delu, koliko truda za to je bilo za to potrebno in seveda, za kaj bodo porabili zasluženi denar.

Ksenja Jug — snemalka v predilnici:

»Zaposlila sem se predvsem zato, da kaj zaslužim. Delo v predilnici je težko in naporno. Včasih sem mislila, da temu ni tako in da delajo stroji kar sami. Veliko raje delam pri snemanju kot pri menjavi kvalitete. Mislim, da mi gre delo kar dobro od rok, ko pa se primerjam s snemalkami, ki so že več let pri vas, šele ugotovim, da sem pri delu še počasna. Ne, drugo leto se ne bi več zaposlila pri vas.«

Alojz Koleča — snemalec v predilnici:

»V Predilnici sem se letos že drugič zaposlil za določen čas med počitnicami; predvsem zaradi denarja. Z zasluženim denarjem sem si lani kupil kolo, letos pa bom porabil denar za knjige, obleko in če bo kaj ostalo, bom prihranil za kasneje.

Letos sem se veliko lažje vključil v delo kot lani, ker mi je bilo delo že znano. Lani sem največ delal pri menjavi kvalitete, letos pa največ opravljam transportna dela. Po končanem delu sem kar utrujen in šele sedaj vem kaj pomeni, če mi reče mama, ko pride domov iz tovarne, da je utrujena. Včasih tega nisem razumel.«

Nevenka Končar — snemalka v predilnici:

»Zaposlila sem se predvsem zaradi denarja, ki ga bom pri-

hranila do zimskih dni, da si kupim še dodatno smučarsko opremo. Najtežje se mi zdi snemanje. Domov prihajam utrujena in šele po krajšem počitku lahko pričnem doma. Za delo v predilnici se drugo leto ne bom več odločila, je res pretežko.«

Rozi Rajner — snemalka v predilnici:

»Tudi jaz sem se zaposlila zaradi denarja in tudi zato, da vidim, kako se v tovarni dela. Prve dni je bilo najtežje in sem že skoraj obupala, da ne bo šlo, ker nisem bila vajena tako težkega dela in tako težkih delovnih pogojev, kot

so v oddelku predilnice, predvsem ropot in vročina. Po prigovarjanju mame, ki je že več let zaposlena v Predilnici sem krizo prebrodila in mislim, da bo šlo. Delo snemalk se mi zdi veliko težje kot delo predic. V oddelku predilnice se ne bi več zaposlila, raje bi delala v sukalnici.«

Darko Ceglar — snemalec v sukalnici:

»Rad bi si kupil motor, zato sem se tudi odločil, da se med

počitnicami zaposlim. V oddelku sukalnice opravljam najrazličnejša dela, najtežje od vsega pa je voziti cevke. O delu v tovarni sem se že veliko pogovarjal z očetom tako, da sem si nekoliko že predstavljajl, kako to gre. Mislim, da so nas mlade, delavci sprejeli medse, saj z njimi dobro sodelujemo in kar je najvažnejše, so nam vedno pripravljene tudi pomagati in se ne jeze,

če ga kaj polomiš oziroma če narediš kaj narobe. Če mi bodo šolske obveznosti dopuščale, bi se še zaposlil pri vas.«

Karmen Požek — snemalka v sukalnici:

»Letos sem se prvič zaposlila v Predilnici. Rada bi si kupila smučarsko opremo. Danes opravljam delo vlagalke in vlagam polne navitke v kartonaste zabojke. Delu sem se hitro privadila. Po končani službi me bolijo noge. Vedno sem mislila, da je delo v tovarni težko, sedaj vidim, da je to res in da to niso nepotrebne govorice. Ne vem, če se bom odločila za delo tudi v naslednjih počitnicah.«

KAKO LETUJEMO

V letošnjem letu sem obiskal naše delavce na zasluženih počitnicah v naših počitniških domovih v času, ko se sezona prevesi v drugo polovico. Mnogi prijavitelji v tem času niso dobili prostora. Prav takrat je tam pravi živžav.

To je bilo, ko je letovala četrta izmena deset dnevni in šesta izmena sedemdnevni dopustnikov.

Fažana – 24. 7. 1982 – dopoldan

V zgodnjem dopoldanskem času sem prispel v avtokamp 13. maj v Fažani. Preden sem zavil na levo proti morju, kot velevala kašipot, se mi je zdelo vse drugače kot prejšnjega leta. Že sem mislil, da sem zašel, ko sem zagledal

Kjer je še lani potekala trimska steza, je letos vse polno šotorov.

Dolga vrsta ljudi pred trgovino v mestu je segala preko celega pločnika.

znane zapornice in velik tloris kampa. Tam, kjer je še lani potekala trimska steza,

je bilo letos vse polno šotorov. Kamp so torej povečali. Tako vsaj naše priklovice niso več odrinjene v ozadje (ali bo to veljalo še za prihodnje?)

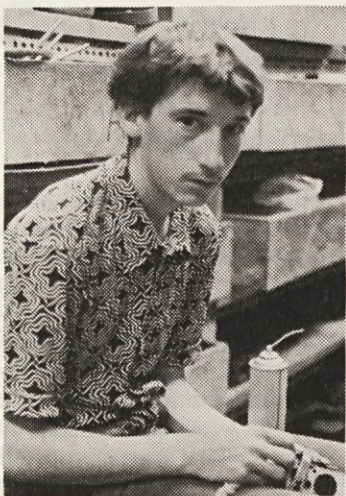
Vse v znamenju vrst

Že v mestu sem pred trgovino zagledal dolgo vrsto ljudi, ki je segala preko celega pločnika. Potrpežljivo so čakali na..., na karkoli. Čas so si krajšali z branjem časopisov. (Videl pa sem še nekaj manjših trgovinc s hrano, pred katerimi ni bilo vrst. Le malo se je bilo potrebno razgledati).

(Nadaljevanje na 6. strani)

Marjan Žibert — čistilec strojev pri remontu sukalnice:

»Zaposlil sem se predvsem zaradi denarja, da si kupim knjige za novo šolsko leto. Kot čistilec strojev največ čistim in mažem vozila. Z delom sem zadovoljen. Delavci te remontne skupine mi radi priskočijo na pomoč če kaj ne znam. Rad bi se še zaposlil pri vas.«

Vtisi in mnenja mladih so torej različni. O njihovem delu pa smo povprašali tudi mojstra v predilnici Adolfa Pajtlerja in mojstra v sukalnici Franca Boldina.

Adolf Pajtlar

»Z letošnjo skupino, ki je opravljala dela v predilnici ni bilo nobenih večjih težav, lahko rečem, da je bila ta skupina bolj pridna od skupine, ki je bila zaposlena lani. Predvsem so pridna dekleta, s fanti

pa je nekoliko težje delati. Dekleta so se hitro privadila dela snemalk in lahko rečem, da so v celoti zamenjala odsotne snemalke, ki so na dopustih. Večina delavk je mlade lepo sprejela medse, seveda pa so v oddelku na žalost tudi takšne, ki jim niso pripravljene pomagati in jih odklanjajo. K sreči so te v manjšini.

Mislim, da so se mladi zavedali svojih delovnih obveznosti in jih tudi izpolnili. S takšnim načinom zaposlovanja bi kazalo nadaljevati tudi prihodnja leta.«

Franco Boldin

»Z letošnjo skupino dijakov in študentov, ki so se zaposlili v sukalnici za določen čas smo lahko zadovoljni, predvsem tudi zato, ker so fantje močnejši in s tem lažje opravljajo različna dela. Večina med njimi je pridnih in prizadevnih, seveda pa so tudi takšni, ki se vseh obveznosti ne zavedajo, le-te pa priganja delo samo. Delavci v sukalnici so jim pripravljeni pomagati, mislim, da so jih sprejeli medse. Veliko

lažje jim tudi odobrimo letni dopust.

Mladi najpogosteje opravljajo transportna dela, dela snemalk, vlagalk in tudi poslužujejo avtomatsko previjalne stroje. Povem naj, da so nekateri dekleta že tako spretna pri posluževanju strojev, da povsem zamenjajo odsotno previjalko.«

Tekst: Vera Bric

Foto: Branko Bizjak

(Nadaljevanje s 5. strani)

Dolga vrsta je bila tudi v kampu pred kioskom za časopise ...

Stopil sem do naših prikolice. Takrat so tam letovali: Franc in Justa Šepc z družino; Tilka Jerina in Vida Stritar z družino; ter Zvonka in Marjan Juvan z otrokoma. Ko sem prišel tja sem pred

Juvanove sem srečal, ko so se vračali s plaže.

»Do sedaj smo vedno letovali v Novigradu,« sta povedala Zvonka in Marjan. »Ko smo prišli sem, se sprva sploh nismo znašli. Najraje bi jo popihali kar v Novigrad. Že naslednji dan, so se stvari zjasnile.

Kuhamo sami. Pri sosedi (Lekarne Ljubljana) smo videli, da imajo vači hladilnik v predprostoru in to bi se tudi mi lahko omislili, saj mali, v prikolicu slabo deluje in tudi ne zadošča. Hrano kupujemo v mestu — kdor se želi ogniti vrstam lahko pride že ob 4. zjutraj, ko odpro trgovino.«

Povedala sta še, da se sedaj, po petih dneh letovanja

Vida Stritarjeva se je odpravljala za ostalimi k vodi.

prikolico našel le Vido Stritarjevo. Odpravljala se je za ostalimi k vodi. Ona tu letuje že četrtič in ji je vse poznano. Pripomnila je le, da bi bilo dobro nabaviti še nekaj posode, saj sami kuhajo in pa, da bi dali lesena tla v predprostor, ker se platno na tleh kviri.

Kiosk s hrano za tiste, ki niso hodili v mesto zaradi nakupov.

počutijo bolje kot v Novigradu.

»Imamo vsaj občutek, da smo v drugem kraju, ne v Litiji.«

Šepčevih ni bilo doma.

Za tiste, ki ne kuhajo sami je v restavraciji hrana za 250.— din na dan (3. obroki). Za otroke ni popusta. Še to — za vsestransko rekreacijo je dobro poskrbljeno.

Runke – 24. 7. 1982 – popoldan

V avtokampu Runke so takrat letovali: Vera in Lojze Miglič, Albin Ankon in Zvonka Razpotnik z družino.

Slednjih ni bilo doma ostali dve družini pa sem našel ravno pri kosilu. Nisem jih hotel motiti pa sem se odpravil ko kampu, na sprehod. Od lani se ni nič spremenilo, če ne štejemo cen. Plaža čista, urejena. Na njej ni gneče. Tudo voda je čista.

Tu in tam nehote zastane pogled na porjavelih dekletih v toplesu.

Oglasil sem se še v restavraciji in zvedel, da tu stane celodnevna prehrana 297,50 din.

Ta dan je bilo na jedilniku poleg običajnega zajtrka, za kosilo:

— piščančji ragu
— špageti na bolonjski način

— solata
— sladoled

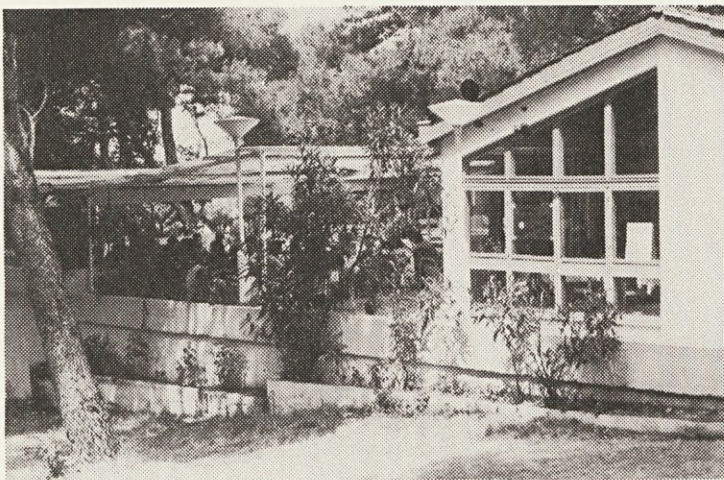
in večerja:

— hrenovka z gorčico
— dunajski zrezek
— srbska solata
— sadje.

Čez čas sem se ponovno oglasil pri naših letoviščarjih. Fotografirali smo se. Povedali so, da so zadovoljni, da se dobro počutijo. Zanimivo je, da Migličevi niso imeli težav s potovanjem, čeprav so brez avtomobila. Za taksi z železniške postaje v Puli (16 km) so pač odšteli 500 din (za 5 oseb in prtljago).

Juvanova družina pred svojo prikolicco

V restavraciji v Runkah stane celodnevna prehrana 297,50 din

Migličeva družina

Ankonova družina

Novigrad – 27. 7. 1982

Tega dne so imele od vsega službenega osebja v počitniškem domu na Pineti, največ dela delavke v kuhinji. Nobene možnosti ni bilo, da bi jih motil pri delu z nadležnimi vprašanji. Zato sem se napotil k Hildi Tišlerjevi. Sedela je v svoji pisani in pripravljala vse potrebno za mesečni obračun in pri-

javnice za goste, ki pridejo v naslednjo izmeno.

»Sedaj ko imam malo več časa«, je dejala, »pripravim kar se da za tiste dni, ko je dela čez glavo«. Povedala je še, kako se je sprva bala dela administratorke v počitniškem domu, sedaj pa ji delo lepo poteka. Vse ji gre dobro od rok.

Kmalu nato je prišel upravnik Veno Pajer z vsakdanjih dopoldanskih opravil.

»Če je vreme lepo so gosti zadovoljni z nami in tako tudi mi z njimi«, je rekel. »Malo me moti, da prihajajo mladi Litijani neprijavljeni (navidezno se prijavijo v sosednjem kampu) na obisk k prijateljem, ki bivajo pri nas. Zaradi tega sem imel že nevšečnosti z mestno oblastjo in milico, saj so ti obiskovalci največkrat še mladoletni.

Letos je dobilo prostor v hišicah v glavni sezoni nekaj mladih sodelavcev, ki še nimajo svojih družin in bi lahko letovali prej ali kasneje; tako pa zaradi njih morda ni prišel na vrsto kakšen sodelavec z šoloobveznimi otroci. Sicer so pa disciplinirani. Vsi gosti spoštujejo hišni red.«

Stopil sem do teh mladeničev. Takoj so bili za to, da jih fotografiram. Kar hitro so se zbrali. Vsi so zadovoljni, tudi hišni red ni preoster,

če pa želijo dalj časa »polumpati« stopijo do mesta.

Tudi drugi gostje te izmene so bili, kljub trem dnevom slabšega vremena, dobro razpoloženi.

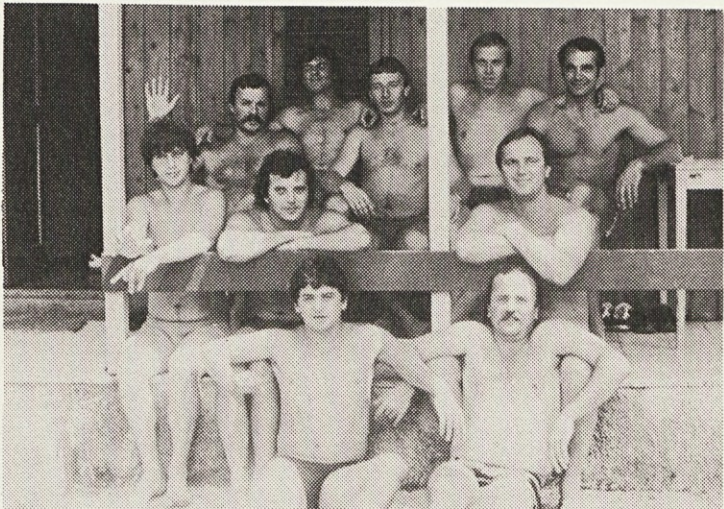
Pohvalili so predvsem raznovrstno, okusno pripravljeno hrano. Tudi zabave jim ni manjkalo. Za to so poskrbeli Jože Merčon s sinom in Ivan Antonič, harmonikaši, naši dodelavci, ki so ravno takrat letovali. Njim so se pridružili še muzikanti iz drugih počitniških domov. S svojimi instrumenti so se pojavljali vsak večer na drugem koncu Pinete in izvabljali smeh in dobro voljo. Povsod so jih bili veseli.

Sedaj pa predajem besedo vam. Kako ste vi doživljali letovanje, kako ste se imeli tudi drugod, ne le v naših počitniških domovih. Napišite nam, pošljite fotografije! Naj vas spomnim na nagradni razpis, objavljen v 12. št. Predilca.

M. M.

Fantje so bili hitro pripravljani za fotografiranje. Brž so pritekli pred hišico številka 29 in ...

... nastala je lepa spominska, »gasilska« fotografija

Izid žrebanja nagradne križanke »Naša letovišča«

Da smo lahko izžrebali pet rešenih križank smo morali izvēči kar 14 posameznikov. Od tega je imelo 8 reševalcev napako, ena tovarišica pa je oddala dve križanki, bila je dvakrat izžrebana, upoštevali pa smo le eno, drugo smo morali izločiti.

Seveda je večja možnost da je nekdo izžreban, če odda več križank. Tovarišica si je želela povečati možnost izžrebanja, kar ji je uspelo — dvakrat.

Ižrebani so bili:

Jože Rink — predpildnica

Marija Ceglar — Ponovišča cesta 5

Dana Babič — Trg na Stavbah 1

Robert Bizjak — suk. ef. sukancev

Ančka Hauptman — sukalnica 1 izmena

Vsem izžrebankem čestitamo!

Sindikalne športne igre

Kot vsako leto dosedaj ob prazniku naše tovarne, bomo tudi letos organizirali sindikalne športne igre. Potekale naj bi ves mesec september. Športne discipline bodo iste kot doslej:

— streljanje, — šah, — namizni tenis in
— balinanje, — mali nogomet, — kegljanje.

To je šest disciplin, ki jih lahko priredimo in katerih se bodo, vsaj upamo tako, udeležili naši delavci v čimvečjem številu. Posebej bi želeli pritegniti k tekmovanjem večje število žena in deklet, kot prejšnja leta.

Ostale informacije, npr. datumi tekmovanj, bodo objavljene v rednih dnevnih informacijah.

Komisija za šport in rekreacijo v PL

POŠKODBE

V JULIJU 1982

Darka Dobravec, čistilka strojev, je čistila garderobo v predilnici IV. Ko je z omelom čistila pod garderobnimi omarami, je s hrbiščem desne roke zadela ob oster rob pritrditvene pločevine omare in si ga poškodovala.

Na poti na delo je **Ljuba Kovič**, laborantka, padla v stolpnici z zadnje stopnice po tleh in si poškodovala gleženj in koleno leve noge.

Na raztezalki prstančnega predilnega stroja Edera v predilnici bombaža II, se je odtrgal raztezalni jermenček, ki ga je nato potegnilo med spodnje raztezalne valjčke.

Martina Kralj, predica, je skušala z roko odstraniti jermenček, pri tem pa ji je potegnilo prste leve roke med spodnji raztezalni valjček in kovinsko vodilo raztezalnega jermenčka in ji poškodovalo sredinec in prstanec leve roke.

Po izpraznitvi železniškega voza je **Franca Železnika**, transportnega delavca, pri zapiranju vrat udarila zapiralna ročica v mezinco desne roke in mu ga poškodovala.

Na poti z dela je sukalki **Mariji Kotar** na kotanjasti cesti spodneslo moped. Pri padcu si je poškodovala gleženj leve noge.

Snemalka kopsov **Amalija Tomc** je nabirala cevke iz lesenega zaboja v pločevinasti zabojček. Ko je imela nabrane ga že pol zabojčka, ji je ta zdrsnil s stojala in ji padel na pelec desne noge in ji ga poškodoval.

Marija Pavliha je na nadvozu stopila s pločnika na cesto, pri tem pa ji je klecnila leva noga, tako da si jo je poškodovala v gležnju.

M. S.

Andrej Krhlikar

Surovine, ki prispejo v tovarno po železnici sedaj razkladamo na industrijskem tiru ob kotlarni.

Transportne poti do posameznih skladišč so kar precej dolge. Najdaljše transportne poti pa so do skladišča nad vratarnico.

Stiska s prostorom nam ni dovolila podaljšati industrijskega tira na sedanje parkirišče, zato smo se z Železniškim gospodarstvom Ljubljana dogovorili za najem nakladalne klančine ob stranskem tiru 4-a, železniške postaje Litija.

Ker surovine razkladamo v glavnem z viličarji, ki zahtevajo ravne utrjene površine, smo morali nakladalno klančino asfaltirati. Mi bomo lahko uporabljali nakladalno klančino od nadvoza pa do tistega dela, kjer se asfaltna površina iz 7 m zoži na 3 m.

Prvotno je bilo mišljeno asfaltiranje nakladalne klančine le do lesene barake. Kasneje, pa so sredstva primaknili še Železniško gospodarstvo Ljubljana in Samoupravna komunalna skupnost občine Litija in bo asfaltirana celotna dolžina klančine.

V času razkladanja ali natovarjanja surovin na tem delu klančine bo moten promet po dostopni cesti v tovarno. Vsi udeleženci v prometu bomo morali biti previdni in hitrost vožnje prilagoditi novemu stanju. Takrat bo potrebno postaviti ustrezno opozorilno prometno signalizacijo.